No. 2998 Woensdag 2 Nov. 1938 55ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

GUIDO GEZELLE OP ALLERZIELENDAG

HET KERKHOF EEN PLAATS VAN [illegible]

Guido Gezelle, de Vlaamse dichter, is de levensdichter bij uitnemendheid. Hij leert ons ook in liefde op te gaan naar het kerkhof om er in gedachten verzonken te zijn bij de graven en voor de kruisen, die de doden bedekken en herinneren aan de toekomstige verlossing, — het geloof in het eeuwig leven en de gemeenschap der heiligen.

Gezelle geleidt ons in zijn doodssanctjes naar het kerkhof. Velen trekken er heen op Allerzielendag, om er te bidden voor de zielen der afgestorvenen, die nog te lijden en te boeten hebben.

„Wie leedde, wie leedde er mijn
schreen?
Waar leedden mijn schreden naartoe?
'k En wete, maar 't leedde me entwie
en ik stond op het kerkhof alleen."
en ik ging,

Het is een vrome en heilzame gewoonte voor de gestorvenen te bidden, maar er wordt niet altijd aan gedacht. Allerzielen herinnert er bijzonder aan. Maar alles in de natuur spreekt van sterven:

Daar valt er nog een blad,
Daar nog een uit de bogen
Der hoge bomenhalle,
En 'dwerst [illegible]
[illegible] Octobermist
't en roert geen wind, geen een,
maar 't leken, 't leken tranen,
die men gevallen zou
uit wenende ogen wanen:
één kerkhof is 't!

Gezelle ziet echter in het sterven in de natuur een afbeelding voor onszelf, van onze eigen dood:

O, Zomer!...... Ik zal eens
ook Adams zonde boeten,
gevallen en verdord
in 's winters grafsteen moeten,
maar 's levens geest,
die gij gesteken hebt
in mijn gestorven longen
dien zult gij mij voor goed
niet laten afgedwongen
die 't graf ontreest!

En het leven ziet hij aldus:

Het leven van den mens is als
het leven van de zon,
die op-en-af-en-omme gaat
en wandelt alle dagen,
de weg, die haar gewezen is......

Maar aanstonds daarop zegt hij:

Daar steune ik, hergestorven, her
geboren, of en aan,
mijn' hope en mijn betrouwen op:
[illegible]
en duister als de blommen zijn,
die stierven: eeuwig staan
zal blijven hij, die bouwen wil
op God en eeuwig blinken.

Zo wordt de waarheid voor ogen gevoerd, een tweevoudige waarheid:

„Mens, eenmaal zult gij sterven!" Met onmiddellijk erop: „Ik geloof in het eeuwig leven." En het is noodzakelijk te sterven waarvan deze priester van verheven geest dichtte:

't Eerste, dat mij mijn moeder vragen
leerde, in haar verleden dagen,
als ik hakkelde ongeriefd
nog van woorden, 't was, te gader
bei mijn' handjes doende „Vader,
geef me' en kruisken als 't u belieft!"

Overal ziet den mens het kruis op zijn weg, tot ook op het kerkhof:

Het kruis ent liet den mens
uit 's vijands helse handen;
met 't kruise wijgen hem
in 't doopsel, 's priesters handen;
gebiecht, gevormd, berecht,
getrouwd gezalfd in 't kruis,
nog wijst hem 't kruis de weg
naar hier, zijn laatste [illegible]

Maar dat iemand [illegible] de dichter in het sterven [illegible] Hij heeft voor jong en oud deze gedachten bij elkaar gelezen:

Een jonge man, kan,
een oude man zal,
als alles moeten begeven,
dat rechte staat,
dat vaste staat,
dat leeft of schijnt te leven.

Hij volgde er de moeder:

„Zij was den Here in 't dagelijks werk
en in zijn huis verbonden:
daar heeft ze God beproefd, en, als
het goud, hem weerd gevonden."

En hij volgde er ook het jongste kind:

„Al liefde, en anders niet
hebt ge in uw lijkvat mede,
O Engelken, dat ons
zo hoog verheugen dede;
maar dat, onvaste alhier,
verblijvende, énen stond,
een' hoger woonstee vond!"

Daar wekte hij herinnering aan de goede echtgenote:

„Maria als een moeder minnend,
heur mans geluk en troost bezinnend
zo was zij lief en leed bereid
te dragen met zachtmoedigheid."

Het kloosternonneke werd niet vergeten:

Bekommerd in al 't minste dat
den evenmens kon baten,
zo had zij 't leven opgevat
in al heur doen en laten.

Heur overheid was neder zijn,
[illegible]
den Gene, die nu weder zijn
goê dienstmaagd heeft gevonden.

En allen gedenkt hij met de Kerk in de Kerkelijke hymne: Dies irae, dies illa:

" 'k Zuchtte als een ter dood verwezen,
maar mijn schaamrood schuldig wezen
hoopt op Uw bermhertig wezen;
Wierd Maria 't eeuwig leven,
wierd den moordenaar hoop gegeven,
hopen durven ik ook, en beven.
Here, onweerdig is mijn bede;
doch laat me, uit goedjongstigheden,
vrij van 't vier der eeuwigheden!
Dag van weedom en van boeten,
als gij zult verrijzen moeten,
en gerecht zijn om uw zonden,
mens God spare U in die stonden!
Zoet Here Jesu mijn,
laat ze in ruste en vrede zijn,
in alle eeuwen.
Amen. ... .

Zo leert ons Gezelle, dat het kerkhof geen schrikplaats is, maar een plaats van vertroosting en hoop bovenal.

Het komende luchtnet tussen oude en nieuwe wereld.

Het wereldluchtnet vormt, op het Noord-Atlantische traject na, reeds een gesloten keten. Alhoewel op de verschillende reeds bestaande luchtlijnen over intercontinentale trajecten nog immer een zeer sterker wedijver bestaat, getuige b.v. de Europa—Australië lijn, kan men toch reeds een zekere tekening, zij het ook nog geen scherp omlijnde, zien in het deelnemen aan dit verkeer door de diverse luchtvaartmaatschappijen.

Een medewerker van de Maasbode schrijft erover:

Het is duidelijk, dat immer bepaalde logische privileges blijven bestaan voor bepaalde luchtvaartmaatschappijen op bepaalde routes. Dat Nederland en Engeland b.v. wedijveren op de luchtweg naar Australië, is logisch; landen als Noorwegen, Duitsland etc. zouden echter vreemde eenden in deze „bijt" zijn. Interessen en nauwe betrekkingen houden immer natuurlijke voorrechten in, inzake het tot stand brengen van bepaalde luchtverbindingen.

Ook in de wereld der luchtvaart toont zich echter de zich veranderende mentaliteit der laatste jaren. Men draaide de zaak eenvoudig om, door het luchtverkeer aan te grijpen als een middel tot penetratie in overzese of ver verwijderde gewesten. In de scherpe concurrentiestrijd, die hieruit voortspruit, is waar de techniek der luchtvaart nog groeiende is, het belangrijkste wapen deze techniek zelve. Wie het beste materieel kan inzetten, heeft troeven van snelheid, comfort en veiligheid in de hand.

Op de Atlantische Oceaan, waar de strijd om de verdeling van de buit nog met alle kracht gestreden wordt, dingen zowel Engeland, Nederland, Italië, Frankrijk, Duitsland en de Verenigde Staten naar 'n belangrijke plaats in 't te vormen net van luchtlijnen. Algemeen is men van gevoelen, dat wie thans niet meedoet aan de voorbereidingen, straks tevergeefs een plaats zal opeisen op dit nieuwe traject van het wereldluchtnet. In dit verband is er reeds vaak verwondering over geuit dat de K.L.M. nog niet met proefvluchten naar West-Indië is begonnen; een kwestie waarop wij in een volgend artikel nader zullen terugkomen.

Terwijl Amerika zijn heil zoekt in het ontwerpen van reuzenvliegtuigen, veelal vliegboten, waarmede men vooral een economische toekomst van het luchtverkeer beoogt, blijven de pogingen der Europese luchtvaartmaatschappijen meer in de lijn der gelijkmatige ontwikkeling, die zich vooral in technisch opzicht stap voor stap voorwaarts beweegt!

Het materiaal der Duitsers.

Een bijzondere plaats neemt in dit opzicht Duitsland in dat zijn Oceanische luchtverkeer uiterst langzaam, maar technisch zéér geraffineerd opbouwt volgens een geheel eigen systeem. Het startbezwaar van een voor een groot vliegbereik noodzakelijk, zwaar belast vliegtuig hebben zij van meet af opgelost door de katapultstart van hulpschepen, die tevens als bewegelijke bases voor de veiligheid dienden. De practijk heeft de deugdelijkheid van dit systeem bewezen.

Toch ontveinst de Lufthansa zich niet, dat deze wijze van Oceaanvliegen slechts een tussenphase kan betekenen en het probleem uiteindelijk door het grote landvliegtuig zal worden opgelost. Tevens beseft men echter, dat ook de tussenphases zo veilig en economisch mogelijk, dus geleidelijk, moeten worden gepasseerd en rustig werkt men voort aan de perfectionering van de vliegboot.

Gebruikte men tot nu toe de snelle drijvervliegtuigen van Blohm en Voss, type Ha-139, thans heeft men door een nieuwe constructie van Dornier, de Do-26, een viermotorige vliegboot, de beschikking gekregen over een machine, die de afstand Lissabon—New York gemakkelijk in één stuk kan afleggen. Voor het Noordelijke traject is dit vliegtuig berekend op 'n vervoer van 80.000 luchtpostbrieven, terwijl er op de luchtlijn naar Zuid-Amerika tevens 4 passagiers in kunnen worden meegenomen. Het maximale vliegbereik van dit snelle moderne zeevliegtuig bedraagt 9000 km.

Er zijn enkele opvallende constructie bijzonderheden aan dit nieuwe Dornier-product. Voor het eerst zag deze gerenommeerde vliegbootfabrikant van de, voor zijn types markante, zeevleugels af en rustte hij de Do-26 met inklapbare hulpdijvers uit, hetgeen belangrijke invloed uitoefent op de luchtweerstand, zodat de reis- en maximumsnelheid resp. op 310 en 335 km. kon worden gebracht. De totale last bedraagt 9800 kg., terwijl het vliegtuig volbelast, waarbij katapultstart noodzakelijk is, 20.000 kg. weegt.

Een tweede bijzonderheid is 't feit, dat de twee achterste motoren zijn versteld, waardoor de duwschroeven 40 c.m. omhoog worden gebracht. Het grote nut hiervan is het vrijhouden van de achterste propellors van het opspuitende water gedurende de start. De twee achterste motoren worden dan eerst, onmiddellijk na het vrijkomen uit het water, in werking gesteld.

Merkwaardig is ook het ontbreken van brandstoftanks. De ruwe olie voor de vier Dieselmotoren (Junkers-Jumo 205) wordt direct in een deel van de bootromp bewaard, hetgeen door de onbrandbaarheid van deze vloeistof mogelijk is. Hierdoor konden de grote hoeveelheden brandstof dicht bij het zwaartepunt worden ondergebracht, zodat gedurende de vlucht geen grote veranderingen in de zwaartepuntligging van het vliegtuig meer optreden.

De vier motoren zijn ook gedurende de vlucht toegankelijk en kunnen zodoende gedurende een gehele zeereis worden gecontroleerd hetgeen te zamen met het feit, dat ook bij eventueel onklaar raken van twee der motoren de reis kan worden voortgezet, aanmerkelijk tot de veiligheid bijdraagt.

Het blijkt dat deze vliegboot de voorloper is van een groter type, waarmede Dornier voor de Lufthansa de mogelijkheid van vervoer van meer passagiers beoogt te verwezenlijken en waaraan reeds druk in Friedrichshafen gewerkt wordt.

Technisch bezien staat niets meer een regelmatige luchtverbinding voor postvervoer over de Noord-Atlantische Oceaan in de weg. En het postvervoer kan men altijd als de logische voorbereiding voor passagiersvervoer beschouwen. In dit probleem speelt echter de politiek een belangrijke rol. De tegenstelling en wrijving tussen de ideologieën doet ook op dit terrein haar stremmende werking gelden. Wat landings-concessies betreft, heeft Amerika een belangrijke troef in handen. Voor Duitsland zijn het vooral de prestaties, die in deze de doorslag kunnen geven. Een vlucht als van de Condor in Augustus b.v. wekt een bepaalde stemming, die een gunstig moment voor het verkrijgen van bepaalde concessies kan betekenen.

Steeds zal men de weg, die de Lufthansa in dit niet eenvoudige probleem gaat, getekend zien door technische perfectie als hechte ondergrond en onverwachte prestaties als stimulans.

Als zodanig betekent de Lufthansa een belangrijke pretendent voor de nog vrije luchtweg tussen de Oude- en Nieuwe Wereld. Daar over enkele jaren de participatie aan deze lijn definitief zal zijn verdeeld, is het interessant in dit stadium van groei, de ontwikkeling nauwkeurig te volgen.

VOETGANGERS EN WIELRIJDERS.

Uit de verkeersongelukken en uit de analyses, waarvan zij vergezeld gaan, blijkt, dat voetgangers en wielrijders in een groot aantal percentsgewijs enigszins toenemend aantal dier ongevallen betrokken zijn. Dit wil niet zeggen, dat zij er de oorzaak, of de schuld, van zijn, maar zeer vaak is dit toch wel het geval.

Voetgangers, die niet tevens wielrijders of automobilisten zijn en dus van rijverkeer geen actieve ervaring bezitten, zullen licht door onkunde gevaar veroorzaken. Wielrijders, merendeels jonge mensen, geven vaak blijk van gebrek aan verantwoordelijkheid en zijn geneigd al te demonstratief te laten merken, dat de openbare weg even goed voor hen bestemd is als voor automobilisten. De overgrote meerderheid der wielrijders heeft nooit een auto bestuurd en kan zich dus niet op het standpunt van auto-mobilisten plaatsen, van wier moeilijkheden zij weinig of niets begrijpen.

Aan de andere kant vergeet de automobilist, als hij aan het stuur zit, nogal licht hoe hij voelde en dacht, toen hij het nog met een rijwiel doen moest en zelfs hoe zijn positie als voetganger (een positie, die hij ondanks zijn auto, toch nog dagelijks inneemt) vaak is.

De enige klasse van „weg-gebruikers", die aan controle onderworpen is, zijn de bestuurders van motor- en paardenvoertuigen. De verplichtingen der wielrijders zijn in hoofdzaak hiertoe beperkt, dat zij niet aan de verkeerde kant van de weg rijden, dat hun fiets voorzien is van een bel en, 's avonds, van een vóórlicht, en een rode achter-reflextor.

Het aantal wielrijders is de laatste vijf of zes jaren sterk toegenomen. Dat deze zo sterk zijn toegenomen, komt o.a. door de gemakkelijke voorwaarden waarop fietsen hier te krijgen zijn.

Zeker een voordeel, vooral voor arbeiders als b.v. de Portugezen, die nog al een betrekkelijk eind moeten lopen van hun kamp naar het werk en omgekeerd.

Het is dan ook bij het uitgaan van de Isla op de weg om het Schottegat een gekrioel van wielrijders, voetgangers en auto's, dat men er nog werkelijk verwonderd over staat, dat er niet meer ongelukken gebeuren.

Toch gebeuren deze. De vorige week nog moest een wielrijder zijn onvoorzichtigheid, of misschien beter zijn onkunde met de dood bekopen.

Ook in Nederland kennen we veel fietsers. Zoveel zelfs dat procentgewijze Curaçao dit in de verste verte nog niet kan benaderen.

Hier is men nog niet gelijk de Nederlanders, met een fiets geboren in plaats van met benen. (O neen, dit laatste gaat niet op; de Nederlanders worden wèl geboren met benen; anders zouden zij niet kunnen fietsen, maar zij worden dan toch zeker geboren met pedalen aan hun voeten, net als Paderewski).

Maar het grote verschil met Nederland en daarmee het veel grotere gevaar is, dat hier nog twee andere dingen ontbreken.

Ten eerste, datgene wat wij „wielrijderstraditie" zouden willen noemen; ten tweede afdoende faciliteiten voor wielrijders.

De traditie kan niet gemaakt worden; zij moet geleidelijk ontstaan. In Nederland heeft zij zich ontwikkeld onder omstandigheden, zo gunstig als zich hier niet meer kunnen voordien. Het rijwielverkeer immers had in Nederland reeds grote betekenis, toen het vorige verkeer nog voornamelijk uit een geisoleerde hooiwagen of een stoomtram bestond. Ook hun eerste faciliteiten kregen de Nederlandse fietsers onder gunstige omstandigheden. Rijwielpaden werden aangelegd in, en misschien zelfs vóór de tijd, waarin de eerste automobielen kwamen. Zij werden aangelegd omdat de Nederlandse kei- en kleiwegen nagenoeg onberijdbaar waren voor fietsen. Hier daarentegen kreeg het rijwielverkeer eerst en grotere omvang, toen Curaçao om de stad, in alle richtingen doorsneden was door volmaakt effe autowegen. De wielrijder kon geen betere baan verlangen dan zulk een autoweg.

De rijwielpaden in Nederland waarborgen de veiligheid van den fietser, maar dit was niet de oorzaak van hun ontstaan. De fietsers waren aan die paden gewend vóór Nederland goede wegen kreeg en de fietspaden, die eerst gediend hadden om den wielrijder de gladde baan te geven, de nieuwe functie kregen zijn veiligheid te verzekeren.

Hier ontbreken wielerpaden nog geheel. En we menen zelfs dat toen bij de aanleg van de Van-Slobbe-weg, door de Commissie Veilig Verkeer, gewezen werd op de noodzakelijkheid van een rijwielpad, dit werd geweigerd.

We hebben hier feitelijk eenzelfde toestand als in Engeland, waar ook het rijwielverkeer ontstond na de auto.

Misschien is het daarom goed de aandacht te vestigen, op de wijze waarop men aldaar naar een oplossing zoekt van de ontstane moeilijkheden.

In de tweede helft van 1936 benoemde de regering een adviserende transportraad, die, na werkzaamheden welke achttien maanden geduurd hebben, een rapport uitgebracht heeft, dat binnen drie weken aan den minister van vervoer ter hand gesteld zal worden. Naar de „Daily Herald" wordt in dit rapport voorge-

SUDETEN-DUITSE VLUCHTELINGEN. Een stroom van vluchtelingen uit het Sudeten Duitse gebied in Tsjecho Slowakije vluchtten naar Duitsland. Hierboven een groepje gevluchte vrouwen en kinderen.

steld, dat wielrijders verplicht zullen worden:

1. nummerplaatjes aan hun rijwielen te bevestigen.
2. de reflectors op het achter-spatbord te vervangen door lampen.
3. rijwielpaden te gebruiken.

Verder zullen wielrijders op dezelfde voet als automobilisten vervolgd kunnen worden wegens gevaarlijk en onvoorzichtig rijden.

Een voorstel tot belasting van rijwielen werd evenwel door de raad verworpen.

De vier bovengenoemde maatregelen stemmen overeen met de wensen van het departement van binnenlandse zaken, de politie en de automobiel-organisaties, maar de rijwielrijdersorganisaties hebben zich steeds met hand en tand verzet.

In zoverre lijken de maatregelen doeltreffend, dat de nummerplaatjes niet bijdragen tot de veiligheid, doch slechts de taak der politie vergemakkelijken om personen, die de veiligheid in gevaar brengen, op te sporen; en verder dat de rijwielpaden, om gebruikt te worden, er ook zijn moeten, en dat het jaren duren zal aleer alle hoofdwegen door zulke paden geflankeerd worden.

Wat voetgangers aangaat, overweegt de ministers voor transport, Leslie Burgin, ook dezen aan zekere voorschriften te onderwerpen. Het voornaamste daarvan zou zijn dat zij de hoofdstraten der steden alleen zouden mogen oversteken op hiertoe bestemde punten. Hiermede is in enkele drukke Londense straten sinds enige tijd reeds een proefneming gedaan, met welker resultaten de overheden tevreden schijnen te zijn. Het systeem, dat op 't voornaamste plein van Hammersmith op nogal grote schaal toegepast is, bestaat hierin, dat langs het trottoir hekken geplaatst wordt, zodat men het alleen verlaten kan op het voor oversteken bestemde punt.

Proeven zijn ook genomen in meer centrale wijken, zoals Oldgate (in de City) en King's Cross, en de minister is tot de conclusie gekomen, dat deze „verplichte" overgangen zo goed voldaan hebben, dat zij ook aangebracht dienen te worden in een groot aantal drukke straten.

Of het mogelijk zal zijn dit systeem in te voeren in de voornaamste hoofdstraten, moet nog blijken. De hekken vormen een belemmering en kunnen vooral op de kruispunten, waar de trottoirs op vele uren van de dag overvol zijn, veel moeilijkheden veroorzaken.

Wat de minister nog niet van plan schijnt te zijn, is de voetgangers verantwoordelijk te stellen voor „gevaarlijk lopen". Zeer vaak brengen voetgangers hierdoor elkaar en anderen in gevaar en niet alleen door onkunde, maar ook hetzij door roekeloosheid, het zij door egoisme.

Dat de rechters dit erkennen, blijkt hieruit, dat onlangs een dame, veroordeeld is tot het betalen van schadeloosstelling aan een automobilist, die door de manier, waarop zij de weg overstak, een ongeluk had gekregen.

houden. Hij werd door de Tsjechen begroet met de uitroep „de minister-president, die zijn woord niet weet te houden."

Spreker behandelde dan de gebeurtenissen op de Balkan; in verband met de militaire toestand wees hij op het trouw vasthouden aan het bondgenootschap met Duitsland.

De Tsjechen interrumpeerden met de kreten: „Los van Duitsland", „Los van de Hohenzollern".

Voortdurend werd de premier bij het vervolg zijner redevoering door de Tsjechen onderbroken, zodat soms gehele stukken der rede niet konden worden verstaan.

Bij zijn uiteenzetting van de vredesdoeleinden werd spreker bij zijn verklaring over Bosnië in de rede gevallen door de Tsjechen en de Zuid-Slaven, die heftig te keer gingen tegen Hongarije en tegen „Tisza, den bloedhond". De minister besloot zijn redevoering, nogmaals manend tot eensgezindheid, van Duitse en Poolse zijde luide toegejuicht terwijl de Tsjechen met veel rumoer aan hun misnoegdheid uiting gaven.

Van andere zijde wordt nog het volgende gemeld:

In het Huis van Afgevaardigden hebben zich stormachtige tonelen afgespeeld Toen de minister-president sprak over Oostenrijks bondstrouw [...] de Tsjechen een storm van verontwaardiging los. „Dat is Oostenrijks ongeluk" werd er geroepen. „Los van Duitsland", „Weg met Keizer Wilhelm", hierop volgden enige beledigingen van den Duitsen Keizer. De Tsjechen zetten hun interrupties voort en terwijl de premier over Duitsland sprak, riepen zij: „Die houden toch geen woord", Duitsland wil zich vrijmaken", Duitsland heeft geheel Europa leeggeplunderd". Een ander riep: „Gij zijt enkel commedianten en rovers", ons parool is: „Los van Duitsland". Een Tsjechische socialist riep: „Gij zijt knechten van de Hohenzollern, bondgenoten hebben zij niet meer, zelfs de Turken niet."

Naar gemeld wordt hebben alle leden van het Tsjechische nationaal comité hun testament gemaakt. Zij zijn bereid leven en goed te offeren. Hun doel is de vorming van een onafhankelijk Bohemen, een grote natie, tezamen met de Slaven en een staat op Bolsjewistische grondslag met verdeling van alle natuurlijke rijkdommen.

Men wil niet meer onderhandelen, het gaat thans om alles of niets. Er is geen terug meer mogelijk.

Aldus de houding der Tsjechen 20 jaar geleden tegen over de Duitsers.

De rollen zijn wel spoedig omgekeerd.

PAULA EN ANGELA: DE ZUSTERS VAN HITLER.

Voor de eerste maal, aldus „Paris Soir" zijn de twee zusters van Hitler, Angela en Paula, [...]

[...] wonen?

Maar zij weigerde. Na de Anschlusz heeft men haar echter vaak te Berchtesgaden, te Berlijn en te Neurenberg gezien. Zij is bescheiden en in zichzelf gekeerd.

In het trio Adolf, Angela, Paula is Angela de „huishoudelijke adjudant" van den Führer, terwijl Paula „de mysterieuze" genoemd zou kunnen worden.

NEDERLAND.

DE LIBERALEN IN NEDERLAND.

Bij de benoeming van een nieuwe voorzitter dezer partij, schrijft Mr. Marchant in „Ons Noorden":

Na Thorbecke zijn de liberalen steeds verder van zijn geest verwijderd geraakt. Lange tijd heeft deze evolutie geduurd. Wij hebben eens aan iemand, die was van zijn stam, de vraag gesteld: als Jan Rudolf nog leefde in onze tijd, wat zou dan zijn richting zijn? Het antwoord was: „natuurlijk conservatief".

Dit antwoord was tekenend om deze reden, dat het niet luidde: „natuurlijk liberaal". Conservatief en liberaal is ook thans niet hetzelfde. Wij leven in een tijd van beripsverwarring. Er zijn mensen, die, omdat zij menen „conservatief" te zijn, sympathie gevoelen voor het nationaal socialisme. Toch zijn de nationaal socialisten even revolutionnair als de communisten; beiden hebben de voornaamste karaktertrekken gemeen. Zij zijn van conservatief het tegenovergestelde [...]

gegaan, toen op voordracht van Van Houten, Bolland werd benoemd tot hoogleraar te Leiden, omdat hij revolutionnair propagandist was van het ongeloof.

Wanneer wij dus, uit de voorhanden gegevens, een verwachting vormen van de nieuwe leiding onzer liberalen, kan het geen andere zijn dan deze, dat te wachten is een „conservatieve" leiding in de zin van anti-democratisch en antipositieve Christendom voor de staatkunde verwerpt.

Zij, die hebben voorspeld, dat hieraan de liberale partij zou te gronde gaan, hebben gelijk gekregen: de nieuwe leider zal haar doodgraver zijn.

H. P. M.

CURACAO.

DE MEMORIE VAN ANTWOORD OVER HET KIESRECHT.

Dit stuk is reeds enkele dagen geleden aan de Staten toegezonden en is thans bij den drukker, van wien we het deze week nog hopen te ontvangen.

De eisen van „lezen en schrijven" zijn daarin verzwaard tot lager onderwijs. Merkwaardig is echter in het stuk, dat de argumenten door het Bestuur uiteengezet, waarom aanvankelijk enkel lezen en schrijven was opgenomen veel en veel zwaarder wegen dan de argumenten, waarop thans lager onderwijs wordt voorgesteld. De voorstanders van het uitgebreide kiesrecht zullen het werkelijk niet moeilijk hebben om op de door het Bestuur zelf gegeven argumenten, hun standpunt te blijven handhaven.

Dat „lager onderwijs" weer geschrapt zal worden, geloven we echter niet, alhoewel we vertrouwen, dat de katholieke leden zich tegen deze beperking zullen verzetten.

Deze memorie is overigens een zeer knappe verdediging van het nieuwe kiesreglement.

GOUDEN FEEST.

Zaterdag 5 November viert de Eerw. Moeder Christine in het Zustershuis te Santa Rosa haar gouden kloosterjubilee.

Na eerst 32 jaren in Holland als religieuse te hebben gewerkt, vertrok zij in Juli 1920 naar Curaçao als overste van de eerste Zusters van Schijndel, die hier de krachten der Missie kwamen versterken.

Van de Zusters van Roosendaal werd door Moeder Christine hier overgenomen [...]

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

HOE DE TSJECHEN ER 20 JAAR GELEDEN OVER DACHTEN.

In een oude klapper van twintig jaar geleden, n.l. 7 October 1918, las de Redactie van „Ons Noorden" een verslag van een vergadering van het Oostenrijkse parlement, in de laatste dagen van de wereldoorlog, kort voor de ineenstorting van Duitsland. We laten dit verslag, dat momenteel weer historische betekenis krijgt, hier letterlijk volgen:

„Over de jongste zittingen van het Oostenrijkse huis van Afgevaardigden en de daar door de premier von Hussarek gehouden redevoering, komen interessante berichten. Loges en galerijen waren dicht bezet, de zaal zelfs zeer goed bezocht. President dr. Grose leidde de besprekingen in met de vermaning, om in deze ernstige tijden alle onenigheden te vergeten en zich allen één te tonen.

Hij besloot zijn inleidend woord met een „leve de keizer", dat rechts en links luide weerklank vond, terwijl de Tsjechen, Zuid-Slaven en sociaaldemocraten zwegen.

De premier Jhr. von Hussarek, stond op om zijn bekende program-rede te

partij-congres van Neurenberg vormde de gelegenheid voor deze familiebijeenkomst.

Angela is de dochter van Aloysius Hitler en zijn eerste vrouw, Anna. Zij is dus een halfzuster van den Führer. Zij is ouder dan hij. Zij is een grote, bruine vrouw met vastberaden gelaatstrekken. Zij bracht haar jeugd in Wenen door, en moest hard werken om te leven. Men zegt, dat zij cuisinière is geweest. Zij huwde met een arbeider Raupel. Ongeveer een jaar of tien geleden werd zij weduwe, en sindsdien leefde zij teruggetrokken in de Oostenrijkse hoofdstad. Met belangstelling en verwondering volgde zij de carrière van haar halfbroer.

Toen deze zich een woning had laten bouwen te Berchtesgaden, schreef hij aan Angela:

— Wil je in mijn huis wonen? Ik heb een huishoudster nodig.......

Angela kwam, en vond een nieuwe echtgenoot, Professor Martin Hamisch. Het huwelijk werd in alle stilte voltrokken. Angela-Hamisch-Hitler leert zeer eenvoudig, ontvangt niemand en spreekt nooit over politiek.

Zij onderhoudt weinig relaties met haar broer, maar zorgt voor de huishouding. Paula is de dochter van Aloysius Hitler en Clara Polkl, en heeft aldus dezelfde vader en moeder als Adolf. Zij is 41 jaar oud en leeft te Wenen. Zij is groot en mager. Ook zij ontving op zekere dag een schrijven van haar broer:

leider gekregen door de benoeming van Prof. Telders Zaterdag 15 Oct. Hij werd, als enige candidaat, zonder stemming gekozen. Ook hij moet, eerlijk en ronduit, tevoren hebben verklaard: weet wel wat gij doet: ik ben „conservatief".

Betekende dit woord, dat hij als een herleefde Thorbecke is te beschouwen?

Wij spreken niet over de gaven van Thorbecke: een tweede, die zijn universele kennis, zijn gave geest, zijn klare, korte, nauwkeurige uitdrukking van gedachten heeft, zijn geestelijke superioriteit, moet nog worden geboren. Sedert hem bleven de grootste liberalen ver bij hem achter.

Wij spreken over zijn staatkundige en wijsgerige richting. Dan staat dit vast: hij was, in zijn tijd, van de conservatieven de geweldige bestrijder. Hij was baanbreker van grote scheppende kracht. En hij was Nederlander in zijn werk; niet Engels, niet Duits, niet Frans: nationaal was zijn productie.

Wie in onze dagen zich zelf karakteriseert als „conservatief", kan geen tweede Thorbecke zijn. Maar bovendien: prof. Telders heeft zich geclasseerd in de school van Hegel. Hij is lid van de redactie van „De idee", orgaan van het Bollandgenootschap. Hieruit blijkt, dat hij wijsgerig zich niet „conservatief" kan noemen. Is hij dan toch Thorbeckiaan? Het is er ver van af. Bolland was een revolutionnair. Men herinnerde zich, welk een storm van verontwaardiging is op-

gebracht van Habaay, spoedig daarna werd ook overgenomen de scholen van Montagne en later die van Pietermaai en een nieuw huis met school gesticht op Groot-Kwartier.

In de 18 jaren dat Moeder Christine hier heeft gewerkt, heeft zij de harten veroverd van groten en kleinen, die haar kennen, en het volle vertrouwen genoten van haar oversten.

Zaterdagmorgen om 9 uur zal Z. H. Excell. Mgr. P. I. Verriet op Santa Rosa pontificeren.

Nog vele jaren van vruchtbare arbeid zij Moeder Christine toegewenst.

OVERTREDING.

Tegen den 18-jarigen P. is proces-verbaal opgemaakt wegens overtreding van de vuurwapenverordening.

Muziekuitv: a.s. Zondag n.m. 7.30 uur Brion-plein Muziekkorps Santa Cecilia.

1. Wilhelmus
2. Hoch Heidecksburg (mars) (J. Martin)
3. Ouverture Joyeuse (Kéler Béla)
4. Les Adieux (waltz) (J. Gung'l)
5. Para cual de las tres (danza)

— PAUZE —

6. El Tulipan (Mazurka) (C. Ulder)
7. Tempelweihe (fest-Ouvert:) (Kéler Béla)
8. Een Jolig feest (potp:) (J. Boskaljon)

Christelijke Liefde.

Het was Allerzielendag. De hemel was met grauwe wolken bedekt, een dichte nevel omsluierde de omtrek, het was echt Novemberweer. In het bos zag het er treurig en eenzaam uit, de takken der bomen waren ontbladerd, kaal en stijf strekten zij zich ten hemel, door hare kruinen heen zag men de eentonige, grijze lucht. Geen vogel zong in de twijgen, geen vlinder zweefde over het gras en struik, geen enkele bloem verlustigde het oog, in de gure herfstlucht.

Het was stil in het bos, het enigste geluid was het ritselen der dorre bladeren onder voeten van een man, die met vlugge tred tussen de bomen voortstapte.

Het was een oude man, alhoewel zijn haar reeds hier en daar vergrijsd zag; ontelbare rimpels doorploegden zijn voorhoofd, in zijn ingezonken wangen waren diepe groeven gegraven, zweetdroppels lagen op zijn gelaat. Onzeker rolden zijn ogen heen en weer, het was alsof hij vreesde, dat achter een boom een wild dier op de loer lag, dat zich op hem zou storten.

Nu hield hij in zijn vaart even stil, hij was geheel buiten adem en een plotselinge duizeling noodzaakte hem zich aan een boom vast te klampen, wilde hij niet ter aarde vallen.

Zo stond hij een paar minuten tegen de boom geleund, een vervallen, gebroken, arme stumperd.

Het was een ruwe, gure Novemberdag, dezelfde als van jaren, toen hij, de wilddief, den boswachter, die hem op heterdaad betrapte, had doodgeschoten.

Van af deze ongelukkige dag was hij uit zijn vaderland gevlucht en had een zwervend leven geleid. Menig keer was hij wegens diefstal voor het gerecht gebracht en nog niet lang geleden had men hem, wegens een in toorn begane mishandeling, tot meerdere jaren tuchthuisstraf veroordeeld. Bij zijn overbrenging naar de gevangenis was het hem gelukt te ontvluchten en het bos te bereiken.

Waar hij zich bevond, wist hij niet, het kon hem ook niet schelen, als hij maar kon ontkomen. Tot zijn ontzetting bemerkte hij spoedig dat hij te veel van zijn krachten had gevergd; maar hij siddert niet slechts bij de gedachte, dat men zijn spoor gevonden had en men hem zou achterhalen, hij kreeg ook de vreselijke ingeving, dat hij niet meer in staat zou zijn een bewoond huis te bereiken en in het bos zou moeten sterven, tot straf en vergelding voor de misdaad, die hij eens in een bos had begaan.

Geheel uitgeput zonk hij terneer in het dorre gebladerte en sloot de ogen, even snel opende hij ze weer vol ontzetting, het in doodsnood ontstelde gelaat van

den boswachter, dien hij als offer van zijn plicht had doen vallen, [...] hem voor zijn geest.

Met moeite richtte hij zich weder op en sleepte zich voort. Een hoopvolle schemering gaf hem nieuwe kracht, hij meende dat hij de zoom van het bos had bereikt, En werkelijk, hij vergiste zich niet, kort daarna stond hij buiten het bos. Op een kleine afstand lag een dorp voor hem, maar daarheen richtte hij niet zijn blikken, zij keken begerig naar een huisje, dat zich dicht bij hem bevond. Hij sleepte zijn moede ledematen daarheen en klopte aan.

Hij hoorde schreden naderen, de stem tel draaide in het slot, de deur werd geopend en een oud man verscheen op de drempel. Zilverwit haar omlijste zijn hoofd, milde blauwe ogen blikten treurig maar vriendelijk uit zijn bleek gelaat.

„Heb medelogen met een armen, zieken man" zeide de vluchteling met bevende stem; „ik ben in het bos verdwaald en kan niet verder."

„Kom binnen", zeide de grijsaard, „ik zal doen wat ik kan, om u te helpen."

Hij bracht hem in een ruim vertrek, van afgesleten oude meubelen voorzien, verzocht hem plaats te nemen in de gemakkelijke stoel.

Buiten was het nog enigszins schemerig geweest, hier in de kamer was het bijna duister.

De grijsaard bood zijn gast een glas wijn aan.

„Wilt ge, dat ik een dokter voor u [...] enige teugen uit [...]

„Ach neen" gaf hij ten antwoord, „ik heb slechts rust nodig. Als gij mij", voegde hij er haperend aan toe, „als gij mij deze nacht een onderkomen geven wilt, zal ik u eeuwig dankbaar zijn."

„Dat wil ik graag", zeide de oude man, „maar het is reeds zo donker geworden, ik zal de lamp aansteken".

Bij deze woorden ging hij naar een tafeltje, waarboven een donkere schaduw de omtrekken van een groot schilderij op de muur te zien gaf.

De grijsaard maakte licht en nu verbreidde de lamp een vriendelijke, heldere schijn, die de schilderij tegen de muur sterk verlichtte.

Het stelde een schonen, jongen man voor in levensgrote, de blauwe ogen blikten vriendelijk neder uit het blozende gelaat.

Ieder, die de beeltenis beschouwde, kreeg een welwillende indruk van dengene dien 't voorstelde; alleen de vreemdeling niet. Nauwelijks had hij er een blik op geslagen, of afgrijzen was op zijn gezicht te lezen; een kreet, die door merg en been drong, ontvlood zijn lippen; zijn ogen bleven strak op de vriendelijke verschijning gericht, die hem uit de omlijsting scheen toe te lachen.

Als de grijsaard de ontsteltenis en smart zag van den vreemdeling, ijlde hij op hem toe.

„Wat is er?" vroeg hij deelnemend. „Zijt ge ziek, gat wat fijn in bed liggen."

Met de ogen als vastgeketend op het beeld gericht, scheen het alsof de vreemde de vraag van zijn goeden gastheer niet hoorde.

„Dit portret!" jammerde hij, „o God, hoe komt het hier?"

„Het is het portret van mijn overleden zoon" zeide de grijsaard met een lichte beving in zijn stem. „Ga naar bed, ik zal u ondersteunen." Bij deze woorden vatte hij de hand van den vreemde.

Deze trok ze onstuimig weg.

„Raak mij niet aan!" riep hij met sidderende stem, „verstoot mij uit uw huis. Ik ben de moordenaar van uw zoon, ik heb hem in het bos neergeschoten."

Met een smartkreet week de grijsaard terug, zonk in een stoel en bedekte zijn aangezicht met beide handen.

„Reeds lang vreesde ik, dat hij mij van stropen verdacht", ging de vreemdeling voort op opgewonden toon, „op die ongelukkige dag betrapte hij mij op heterdaad, ik was als waanzinnig, schoot naar hem en heb hem helaas al te goed getroffen."

Een pijnlijk steunen klonk uit de borst van den ouden man. Zijn gestalte beefde van onderdrukte snikken.

De vreemdeling stond van zijn stoel op en wilde den beklagenswaardigen vader van zijn tegenwoordigheid bevrijden, maar de hevige gemoedsaandoening had zijn toch reeds zo uitgeputte krachten geheel gebroken. Hij deed enige wankelende schreden naar de deur en zakte dan in elkaar.

De grijsaard hief het hoofd op en zag wat er gebeurd was. Vlug stond hij op, liep op den ongelukkige toe en poogde hem op te richten. Slechts met de grootste inspanning gelukte het hem den man in bed te leggen.

„Hoe is het mogelijk?" zuchtte de zieke met zwakke stem. „Gij helpt mij, den moordenaar van uw zoon. God zal het u vergelden! O God, ontferm u mijner! Ik voel dat ik ga sterven en kan mijne zonden niet meer biechten."

„Als God het wil", zal u dit mogelijk zijn. Ik ga terstond een priester en een dokter voor u halen."

Tranen stonden in de ogen van den zieke en stamelend sprak hij woorden van dank.

De oude man aarzelde geen ogenblik, hij verliet het huis en sloeg de weg in naar de kerk, die hij vandaag reeds gegaan was om voor zijn afgestorven dierbaren te bidden.

Hij liep zo vlug het hem mogelijk was. Zijn sterke wil trotseerde weer en wind maar in zijn hart kampten de tegenstrijd [...]

GOEDE REIS.

Met het S.S. Baralt dat Zaterdagmorgen om 11 uur van hier vertrekt naar de Bovenwinden, zal Z. H. Excell. Mgr. P. I. Verriet voor dienstreis vertrekken naar den Bovenwinden .

De Z. E. Pater de Bruyn zal Z. H. Exc. als secretaris [illegible]. Tijdens de afwezigheid van Mgr. zullen de lopende zaken van het Vicariaat worden waargenomen door den Hoog. Eerw. Pater A. Zeppenfeldt.

PAS OP VOOR HET GOOIEN.

Door de Politie is proces-verbaal opgemaakt tegen den 44-jarigen stoker H., die in de avond van Zaterdag l.l. met een fles naar zijn concubine heeft gegooid, tengevolge waarvan een brandende kerosine lamp, die zij in een harer handen had brak. Tengevolge hiervan geraakten haar kleren in brand. Vrij ernstig verwond werd de vrouw overgebracht naar het hospitaal alhier, en aldaar ter verpleging opgenomen.

K.N.S.M.

Het M.S. Colombia wordt Maandag in aanbreken van de dag verwacht.

HET NIEUWE KIESREGLEMENT.

Het comité tot propagering van het nieuwe Kiesreglement herinnert eraan, dat de petitionnementslijsten moeten worden teruggezonden aan de Secretaris, Conscientiesteeg 35, Otrabanda.

Zaterdag a.s. sluit de termijn van terugzending.

BENOEMINGEN.

Tot pastoor te Groot-Kwartier (O.L. V. van den Berg Carmel) is benoemd de Zeer Eerw. Pater P. Elie, die met het S.S. Cottica a.s. Maandag van verlof weer terugkeert.

Tot pastoor te Soto is benoemd de Zeer Eerw. Pater Paanakker en tot kapelaan op Oranjestad te Aruba de Wel. Eerw. Pater Boradori.

SCHERPENHEUVEL — B.O.Y.S.

0—0.

Zondagmiddag speelden Scherpenheuvel [illegible] B.O.Y.S. (Bless Our Young Sport) een vriendschappelijke wedstrijd, die met dubbel blank eindigde. Een prettige, faire wedstrijd door beide partijen in uitstekende verstandhouding gespeeld, waarbij de score 0—0 de krachsverhouding goed weergeeft.

Als de bal om kwart voor vijf aan het rollen wordt gebracht speelt B.O.Y.S. eerst wat onwennig, maar komt er dan beter in en ontwikkelt zich een gelijkopgaand spel, met nu Scherpenheuvel dan B.O.Y.S. in de aanval. Maar verder dan de backs kunnen meestal de voorhoede spelers het niet brengen.

Wel schiet bij een zo'n doorbraak de linksbuiten van Scherpenheuvel hard tegen de paal. Aan de andere kant is het B.O.Y.S. die een kans krijgt en schiet de mid-voor een voorzet van de rechtsbuiten zacht in de handen van de keeper.

Bij het begin van de tweede helft schijnt het dat de rust B.O.Y.S. heeft goed gedaan en wordt het doel van Scherpenheuvel verschillende keren angstig dicht genaderd, maar het beslissend schot blijft telkens uit. Dit goede begin duurt niet lang en na enkele minuten wegen de partijen weer helemaal tegen elkaar op.

Het laatste kwartier is Scherpenheuvel overwegend sterker en wordt de tegenpartij helemaal op eigen speelhelft teruggedrongen. Maar ook nu komt Scherpenheuvel niet verder dan de backs, zodat de keeper van B.O.Y.S. ook nu weer heel weinig te doen heeft.

Wel krijgt B.O.Y.S. nog een kans, als de bal hard naar voren wordt geplaatst en Lieuw Sjioe op zijn eentje achterna gaat. Zijn schot vliegt echter naast. Kort hierna blaast scheidsrecher Smeulders, die goed leidde, af.

Wat bij deze wedstrijd wel sterk opviel, was de onmacht van de beide voorlines. De gewone kwaal alweer, in het veld werd leuk samengespeeld, maar voor het doel waren geen van beide voorhoeden gevaarlijk.

Bij B.O.Y.S. beviel ons het best de midvoor Lieuw Sjioe, een zwoeger. Jammer dat hij dikwijls geen steun had van zijn medespelers. Van de half-backs voldeed Labbad het best. Jammer dat hij tegen het eind uitgespeeld raakte. Trainer [illegible] don een heel verdienstelijke partij.

Een goed begin B.O.Y.S.! Jullie worden in de competitie van 1939 voor velen nog een lastige tegenstander.

S. R.

WELKOM.

Zondag a.s. arriveert hier de Hoog. Eerw. Pater Oorsprong Vicarius van Porto Rico voor een verblijf van enige weken op Curaçao.

K.L.M. NIEUWS.

Zondag, 30 October, ontving de K.L.M. om 1 uur 50 een rush telegram uit Aruba met het verzoek een extra vliegtuig te sturen om een onzer stadgenoten af te halen, wien Zaterdag op Aruba een auto-ongeval overkomen was; de bedoeling was, om half 4 van Aruba naar Curaçao te starten.

Hoewel er des Zondags normaal door de K.L.M. niet gevlogen wordt en er dan dus geen personeel op kantoor en vliegveld aanwezig is, kon de vlucht onmiddellijk georganiseerd worden, zodat om 2 uur 25 gestart werd en een uur later de terugvlucht van Aruba aangevangen werd, welke behalve door den patiënt en een verpleegster nog door enkele familieleden werd meegemaakt.

Intussen was op Hato een dokter en ambulance gearriveerd, zodat direct na de landing op Hato om 4 uur 5 de patiënt naar het hospitaal op Curaçao verder getransporteerd kon worden.

De familieleden van den betrokkene spraken tegenover de K.L.M. hun erkentelijkheid uit voor de vlotte wijze, waarop men was te hulp gekomen.

De K.L.M. hoopt, dat haar snelle tussenkomst mag bijdragen tot een spoedig en algeheel herstel van den patiënt.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

Engeland heeft dezer dagen een kleine ministercrisis ondergaan, waarbij Lord Runciman en John Henderson tot nieuwe ministers zijn benoemd.

Evenzo Frankrijk, waar de minister van Financiën Marchandeau zijn ontslag gevraagd heeft, vermoedelijk ten gevolge van de nieuwe financiële plannen van Daladier, waarvoor deze laatste reeds een motie van vertrouwen wist te krijgen van het Franse parlement.

Memoreren we verder een nieuwe inval van Japan in Zuid China, waar maar even 32 oorlogsschepen zijn geland: Een nieuw offensief in Spanje van de Nationalisten aan de Ebro en de dood aldaar van den bekenden vliegenier Ramon Franco, broeder van den leider der Nationalisten: en de erkenning van deze regering door Engeland.

Om dan te komen tot een o.i. veel belangrijker crisis in het Duitse leger.

De geruchten die er weken reeds liepen over een ontslagname van de Chef van de Duitse Generale Staf, Generaal Beck, worden thans door Duitsland erkend. Ook is de leider van de eerste armee, Generaal 'Rundstedt heengegaan.

De redenen vernemen we uit Duitsland niet.

Maar het heengaan van de eerste heeft zijn oorzaak in de onenigheid met Hitler, over het plan van deze laatste indertijd, om Tsjecho Slowakije met de wapenen aan te vallen.

Telkens en telkens blijkt maar weer, dat het Duitse leger toch maar niet als één man achter de Nazis staat. Maar met methodes als in Rusland om de grote generaals een voor een te doen verdwijnen, zal het Duitse Rijk op de duur toch ook geen baat kunnen vinden.

Over de minderhedenkwestie in Tsjecho Slowakije zal heden de conferentie van Wenen worden gehouden ter oplossing van het geschil met Hongarije. Misschien is dan voor Tsjecho Slowakije het laatste woord gesproken; maar nu komt Bulgarije ook weer op voor zijn minderheden in Griekenland, Roumenië enz. en de reizen van Koning Boris indertijd naar Berlijn en nu van de koning van Griekenland naar Londen staan wellicht daarmede in verband.

Het overdreven nationalisme heeft in de laatste week weer heel scherpe vormen gekregen bij de Poolse Joden in Duitsland, waarvan er niet minder dan 120 duizend in Duitsland aanwezig zouden zijn en een 11 duizend reeds op Pools gebied gezet waren.

Polen heeft daartegen repressailles genomen door aan enkele honderden Duitsers aan te zeggen, dat ze binnen 24 uur Polen zouden hebben te verlaten.

Daarop zijn onderhandelingen geopend te Warschau.

Heel nauw in betrekking met dit natonalisme, staat de eis van Duitsland om kolonies, welke dezer dagen nog weer eens heel sterk is betoond door de bekende Ritter von Epp uit Beyeren.

De gebeurtenissen, welke zich gedurende de laatste weken in Europa afgespeeld hebben, zullen nog wel jaren lang en op zeer uiteenlopende wijzen geinterpreteerd worden, maar met 't oog op 'n zeer nabije toekomst en om redenen van practische politiek, is het toch wenselijk het eerstgeboorterecht van den mens, gelijk dat nu geproclameerd werd, een krachtig relief te geven.

In de verkaveling van Tsjechie heeft het zelfbeschikkingsrecht van mondige volken een zó grote rol gespeeld, dat het een hechter fundament van onze samenleving geworden is dan het ooit te voren was. Echter, wat is dit zelfbestemmingsrecht anders dan het primaatschap van menselijke wezens boven allerlei stoffelijke en onstoffelijke factoren, waardoor dezelve omringd zijn.

In het Tsjechische geval werd dit inzicht op krasse wijze geconcretiseerd. Immers, we hebben vernomen, dat de Sudeten niet van Tsjechie afgezonderd mochten worden, wijl Frankrijk daardoor militair verzwakt zou worden; of wijl de bodem, waarop ze woonden, rijke mijnen bevatte; of wijl de militaire grenzen van Tsjechie bedoelde amputatie onwenselijk maakten; of wijl er in hun land forten gebouwd waren; of wijl er in hun land zekere fabrieken waren; of wijl Tsjechie zonder hen in economische moeilijkheden kon geraken.

Al deze argumenten werden stuk voor stuk in het veld gevoerd, maar we hebben gezien hoe ze alle, stuk voor stuk, onder de voet werden gelopen. Het eerstgeboorterecht van den mens heeft over de rechten van alle levenloze elementen gezegevierd. Het is nu onwrikbaar vast komen te staan: de mens is primair in onze samenleving; al het overige komt eerst op de tweede plaats.

Het is nuttig, met een dikke lijn te onderstrepen, dat deze vaststelling niet dictatorisch aan Duitsland opgedrongen werd. Integendeel; Duitsland heeft overstelpend bewezen het met het primaatschap van den mens roerend eens te zijn. Ook de andere partij heeft het eerstgeboorterecht in kwestie erkend.

Maar dit nu kan, gelijk hoger gezegd, in een nabije toekomst van grote betekenis worden. Men verwerke de nu gewonnen factor maar eens in de voor de deur staande oplossing van het koloniale vraagstuk en men begrijpt meteen de draagkracht ervan.

De argumenten, welke Duitsland in de laatste tijd, ter verkrijging van koloniën, in het veld voerde, vormden een essentiele negatie van het primaatschap van de menselijke wezens. Dr. Goebbels verlangt, dat er aan Duitsland een aantal negers uitgeleverd zal worden, wijl die mensen zoveel bijdragen om het prestige van het Arische ras klaarder te doen stralen; maarschalk Goering verlangt negers om zich op goedkope wijze in het bezit van grondstoffen te stellen, dr. Schacht verlangt negers om de internationale betalingen van de rijksbank makkelijker te doen verlopen.

Deze argumenten mogen gisteren nog een zekere draagkracht gehad hebben, vandaag hebben zij die niet meer. Gisteren stond de entente nog op het standpunt dat de mijnen en de fortificaties in Sudetenland boven de mensen, die er rondom heen wonen, primeerden. Maar vandaag erkennen zijn, dat bedoelde mijnen en fortificaties secundair zijn en de mensen primair.

Hierdoor echter komt een eventuele conferentie over het vergeven van koloniën aan Duitsland, in een geheel nieuw licht te staan. De argumenten, welke Duitsland voorheen ten deze in het veld voerde, zijn nu voor immer vervallen. De mens werd in München boven grondstoffen verheven. Dát is de zin van Muenchen.

Het is waarschijnlijk, dat Duitsland, na Muenchen, toch nog trachten zal koloniale onderhandelingen in het materiele vlak te voeren. Maar, wanneer de entente wil, kan zij dat bot weigeren en daarbij zal zij dan de logica geheel aan haar zijde hebben. Ieder zal, na de jongste gebeurtenissen de entente begrijpen en toejuichen, wanneer zij koloniale onderhandelingen elders weigert te voeren dan in het menselijk vlak. Dergelijke besprekingen kunnen zeer spannend worden, want Duitsland zal dan te bewijzen krijgen, dat het nationale socialisme een bijzonder geschikt instrument is om negers of andere mensen tot een niveau op te voeren......

Nu zal men misschien beweren, dat heel deze redenering geen steek houdt, wijl de negers, in tegenstelling met de Sudeten, onmondig zijn en men te hunnen opzichte dus niet van zelfbestemming kan praten. Dit bezwaar houdt tegen enig denken geen stand. Sterker nog. Juist wijl de negers onmondig zijn, draagt ieder mens te hunnen opzichte zekere verplichting. Hun staatkundige voogden natuurlijk in de eerste plaats. Maar deze niet alleen. Mochten bedoelde voogden, b.v. in hun verplichtingen te kort schieten, hetgeen ze o.a. zouden doen door in koloniale aangelegenheden het primaatschap van grondstoffen boven mensen af te kondigen, dan betaamt het ieder weldenkende daartegen naar krachten verzet te plegen. Na München is het vervullen van deze plicht makkelijker geworden dan ooit te voren het geval was.

digste [illegible] had van het liefste wat hij op aarde had, boezemde hem afschuw in, en toch had hij medelijden met den stervenden zondaar, die — o wonderbare beschikking Gods — bij hem, den vader van den verongelukte, een onderkomen gevraagd had. Maar het Goddelijk voorbeeld van zijn stervenden verlosser, dat hem voor ogen stond, gaf hem kracht, de tegenzin te overwinnen voor den moordenaar van zijn geluk.

Nu ging hij het kerkhof voorbij. In het voorbijgaan keek hij naar binnen. De meeste bezoekers van de stille dodenakker waren reeds heen gegaan, de meeste lichten waren uitgedaan, slechts hier en daar knielde nog een treurende gedaante bij een grafzerk.

Bijna nooit ging de grijsaard de rustplaats der doden voorbij, zonder te blijven staan en met weemoedig verlangen in het kerkhof rond te zien, waar onder groene heuvelen de harten rustten van hen, die in het leven door onstuimige krachten van Liefde, Haat of Smart waren bewogen geworden; nu mocht hij geen ogenblik verliezen en bijna ademloos bereikte hij de pastorie.

Terwijl de priester zich ijlings gereed maakte, zond de grijsaard een buurtjongen naar den dokter, om hem te verzoeken een ernstigen zieke te willen bezoeken.

De priester kwam nog juist op tijd, [illegible] zondaar, de laatste H. Sacramenten toe te dienen; de dokter, die enige minuten later binnentrad, vond den ongelukkige niet meer in leven.

De grijsaard bleef alleen met het lijk. Op tafel brandde de lamp en bescheen nog het vriendelijke gelaat van het portret, dat scheen te glimlachen. Op bed lag de dode, stijf en koud, de verweerde trekken, waarin de boze hartstochten hare sporen hadden gegraven, hadden nu een rustige uitdrukking aangenomen, die hem, zo lang zijn hart geklopt had, geheel vreemd waren.

De oude man zat met gevouwen handen tussen het portret van den vermoorde en het lijk van den moordenaar en zag treurig voor zich heen.

Nu stond hij op en stak een kaars op voor het kruisbeeld, dat aan de muur hing. Dan zonk hij op de knieën ter neer en bad niet slechts voor zijn geliefde afgestorvenen, maar ook voor de zielerust van den man, die zijn zoon en met hem zijn geluk vermoord had.

Het maanlicht straalde door het venster en verlichtte het beeld van den Gekruisigde. Vrede kwam er in de ziel en in het gewonde hart van den grijsaard.

Vóór dat Allerzielendag wederkeerde, had God hem uit het aardse tranendal door een zachte dood van alle smart bevrijd, om hem, zo mogen wij vertrouwen, een eeuwige beloning te schenken.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

"De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN.

Bondselftal — Asiento 0—4.
Combinatie B-klasse 1—0.

COMPETITIE-STAND

A-klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	tegen	punten	gem.
S.U.B.T.	5	5	0	0	12	0	10	2.—
Jong Holland	6	5	1	0	23	7	11	1.83
Feyenoord	6	4	1	1	15	7	9	1.50
R.C.C.	7	3	3	1	16	8	9	1.28
Asiento	7	3	3	1	16	13	8	1.14
Hercules	7	1	2	4	5	14	4	0.57
Scherpenheuvel	8	1	2	5	9	17	4	0.50
Transvaal	7	0	3	4	6	16	3	0.43
Hollandia	6	0	0	6	2	26	0	0.—

Reserve A-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	tegen	punten	gem.
Asiento 2	3	3	0	0	10	2	6	2.—
Jong Holland 2	5	4	1	0	20	4	9	1.80
S.U.B.T. 2	6	3	3	0	14	6	9	1.50
Hercules 2	5	3	0	2	12	8	6	1.20
Scherpenheuvel 2	3	1	1	1	6	5	3	1.—
R.C.C. 2	6	1	2	3	11	11	4	0.66
Feyenoord 2	6	1	1	4	10	25	3	0.50
Transvaal 2	3	0	0	3	3	12	0*	0.—
Hollandia 2	3	0	0	3	2	15	0*	0.—

B-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	tegen	punten	gem.
Atletico	2	2	0	0	6	0	4	2.—
Jong Curaçao	4	3	1	0	7	2	7	1.75
D.C.C.	4	3	0	1	7	2	6	1.50
Sparta	4	2	1	1	4	4	5	1.25
Arsenal	5	3	0	2	6	4	6	1.20
Hilversum	6	1	2	3	3	7	2*	0.33
Atlantico	4	0	1	3	1	5	1	0.25
Be Quick	5	0	1	4*	0	8	0*	0.—

Junior-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	tegen	punten	gem.
Scherpenheuvel	2	2	0	0	5	2	4	2.—
S.U.B.T.	3	2	0	1	8	6	4	1.33
Jong Holland	2	1	0	1	6	4	2	1.—
R.C.C.	2	1	0	1	4	8	2	1.—
Hercules	1	0	0	1	0	1	0	0.—

* Twee winstpunten in mindering gebracht ingevolge Art. 4 lid 6 c. R.C.W.

Ingeschreven als leden van ATLANTICO: A. Aniseto, R. Jacobs, J. Arion en F. Williams.

De vereniging BE QUICK is een boete van f 5.— en een straf opgelegd ingevolge Art. 4 lid 6 sub a,b,c, wegens het niet opkomen tegen ATLETICO op 16 16 Oct. 1938. Voorts met bepaling, dat de wedstrijd opnieuw vastgesteld zal worden.

De speler N. MERKIES (Jong Holland) is door het bondsbestuur voorlopig geschorst in afwachting van het onderzoek door de straf-commissie, (Art. [illegible] lid 1 e van het H. R.).

DE VERENIGINGEN WORDEN NOGMAALS HERINNERD AAN DE [illegible]TALOPGAVEN OVER DE MAAND NOVEMBER.

HET BESTUUR.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

NEDERLAND

Overgenomen uit de Beurs en Nieuwsb.

Negen vooraanstaande Nederlandse figuren op economisch-financieel gebied zonden een adres aan minister Colijn. Hierin wordt er op gewezen dat tengevolge van de begrotingstekorten der laatste jaren de staatschuld is toegenomen, en wel tussen 1930 en 1939 met 1.5 milliard.

Aangedrongen wordt op een wijziging van het regeringsbeleid, in de eerste plaats door beperking der uitgaven en verlaging der productiekosten ter versterking van het particuliere bedrijfsleven.

De regering kondigt nieuwe maatregelen aan ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid, inhoudende een tijdelijk verbod van ondernemingsarbeid voor jongens beneden de 15 jaar en wijziging van de arbeidswet tot [illegible] van 14 en 15 jarige meisjes uit [illegible]arbeid, waardoor een belangrijke verschuiving van vraag en aanbod onder de jeugdigen wordt verwacht.

CVV — Sparta 2—2; Blauwwit — Ado 0—0; KFC — Stormvogels 2—2; Xerxes — Hermes DVS 1—4; DWS — HBS 6—1; DFC — DHC 2—4; DOS — Feyenoord 4—2; VUC — Ajax 1—0; VSV — 't Gooi 4—1; RFC — Haarlem 1—1; Heracles — Hengelo 4—1; Go Ahead — Enschede 6—1; ZAC — AGOVV 1—3; Turbantia — NEC 0—3; Quick — Wageningen 6—1; Roermond — Longa 1—4; Willem Twee — MVV 5—2; Bleyerheide — Noad 1—1; PSV — Juliana 1—1; NAC — Eindhoven 1—0; Be Quick — FVC 4—1; Velocitas — Leeuwarden 6—1; Veendam — GVAV 0—1; HSC — Achilles 1—2; Heerenveen — Sneek 1—1.

KATOEN-OOGST. In Brazilië is de katoen-oogst in volle gang en op de plantages in de staat Sao Paulo neemt de kleine Sambo deel aan het plukken van de katoen.

Avontuurlijke reis van de „Holland".

HOLLAND'S vlag, je bent mijn glorie! Voornamelijk om onze naam als zeevarend volk hoog te houden, trok Jacob Kuijt uit Zaandijk er verleden jaar Augustus op uit met een notedopje van vier ton, een 40 jaar oude Noorse loodskotter, vol goede moed om de wereld rond te zeilen. Ziekte van zijn maat belette hem dit voornemen geheel ten uitvoer te brengen, maar hij legde niettemin ruim 14.000 mijlen af, om eindelijk, na ruim een jaar, weer behouden in Holland aan te komen. Donderdagavond, 8 September om 8 uur liep hij bij Hoek van Holland de Waterweg binnen.

In het Jachthaventje aan de Hoek, aldus de Maasbode correspondent, deint de „Holland" op de brakke golven. De zeilen zijn gereefd. Het smalle plankier, dat ver in het water steekt om de boten te bereiken, steekt meters boven het dek van dit kleine, brede vaartuigje uit. Is het werkelijk waar, dat met dit speelgoedbootje......? Het ziet er stevig uit weliswaar, doch wie er enige notie van heeft, hoe de zee kan spoken, vraagt zich af hoe het mogelijk is geweest in dit notedopje zonder ongelukken maanden lang de elementen te trotseren.

Geen teken van leven aan boord. Maar als we roepen komt eindelijk het lachende gebruinde gezicht van een Surinamer uit het luik duiken. Of Jacob Kuijt, de gezagvoerder aan boord is?

De Surinamer lacht en vertelt, dat de baas op reis is, naar Zaandijk, waar vrouw en kinderen op hem wachtten. Maar laat in de middag zal hij terugkeren, want als het enigszins mogelijk is, wordt vanavond nog het ruime sop gekozen, om het scheepje IJmuiden binnen te loodsen.

We moeten ons schikken in ons lot en wachten. Doch het wordt beloond. Want als Jacob Kuijt terugkomt en ons toestaat zijn kleine kajuit binnen te treden, zit hij al spoedig op zijn praatstoel. We behoeven zelfs niet eens veel te vragen.

De eerste plannen.

Hij vertelt dan, hoe hij dit scheepje in Februari 1937 in Amsterdam gekocht heeft. Het lag in de IJhaven en was al anderhalf jaar geleden door vier Amsterdammers in Noorwegen gekocht. Maar vier meesters, dat ging nooit goed meneer; er moet één baas wezen. Dat zal dan ook wel de reden geweest zijn, dat ik het scheepje kon kopen.

Natuurlijk wilde ik het eerst op de helling hebben. En toen het op het droge stond — dat was in Zaandam — kwam Dirk Hofman vragen of hij mee mocht. Hij had n.l. van mijn plannen voor een wereldreis gehoord. Zo heb ik Dirk leren kennen. Hij was weliswaar geen zeeman, maar hij wist van aanpakken.

Waarom ik het avontuur wilde ondernemen? Om onze vlag, ons land, onze naam als zeevarend volk hoog te houden. Weet u wat ik tegen den directeur van de Holland Amerika Lijn in New-York zei?: de Hollandse vlag op mijn scheepje is evenveel waard als de uwe op de „Nieuw Amsterdam". Niet voor niets heb ik de loodskotter „Holland" genoemd.

Jacob Kuijt vervolgt: Ik ben uitgevaren met de oranje-blanje-bleu vlag, omdat ik veel voel voor ons Huis van Oranje. Maar die vlag heeft me enkele moeilijke ogenblikken bezorgd, omdat op de Afrikaanse kust bij de Canarische eilanden het oranje geel geworden was en het blauw op groen leek, zo was het verschoten. Een Italiaans scheepje, dat daar voor Franco lag te patrouilleren, dacht toen met de Spaanse vlag te doen te hebben. Overdag deden ze ons niets, maar 's nachts voelden we ons allesbehalve safe. Maar we zijn er zonder kleerscheuren afgekomen. Later ben ik daarom onder de rood-wit-blauwe vlag gaan varen.

Op reis.

Jacob Kuijt vertelt dan, dat hij al 59 jaar is. En als wij onze verbazing tonen, zegt hij laconiek: och meneer, uit de oudste violen haal je de schoonste tonen. De gedachte aan een reis om de wereld liet me al 25 jaar geen rust. Op 22 Augustus vertrokken we uit IJmuiden. De reis ging eerst naar Shoreham, een voorhaven van Brighton, en daarna naar Leixoes. Vervolgens deden we San Louis de Sénégal aan. Doch de ziekte van Hofman wierp al mijn mooie plannen in de war en van de wereldtrip kwam niets.

We waren van Dakar vertrokken, toen de ziekte van Dirk zich openbaarde. Hij lag met hoge koorts, daarom durfde ik de linie niet over. We zijn daarom 13 graden Noordelijker gegaan, waar het een beetje koeler was. Acht dagen hebben we daar in de vreselijkste toestand rondgedreven, in de hoop opgemerkt te worden door een schip. We hesen zelfs de witte vlag met een rood kruis in top en ontstaken 's nachts flambouwen, maar zonder succes. In deze situatie was het, dat ik mijn wereldreis opgaf en koers zette naar West-Indië. Dat wilde ik ook wel eens zien.

In twee maanden geen land gezien.

Van Dakar af duurde het 82 dagen, eer we in Cayenne waren; 71 dagen duurde het, eer we het eerste teken van land zagen. Gelukkig was Dirk toen eindelijk zo ver, dat hij weer voor me koken kon.

Cayenne deden we aan, omdat we geen olie meer hadden voor de lamp. We hadden al lang zonder gezeten, doch dat was het ergste niet. In de tijd dat Hofman ziek lag, werden we overvallen door tropenbuien. De kluifstok ging aan flarden. Daarna, op een avond tegen half elf, brak de schoot van de fok bij een bui en sloeg een gat in het zeil, dat trouwens toch al erg geleden had door te weinig wind, waardoor het aan het klapperen was gegaan. Dat is best te vergelijken met het uitkloppen van een kleed.

Dat alles moest ik zonder enige hulp repareren. Drie weken lang ben ik door de ziekte van Hofman niet naar kooi geweest. Ik zat eenvoudig te dutten aan het roer, keek dan met slaperige ogen op het kompas -- ja, het ging nog goed! — en dutte weer.

De klok had nukken.

Van Cayennne ging de reis naar Paramaribo. Dat is gemakkelijker verteld, dan het uitgevoerd werd. Want ik bezat eigenlijk geen goede kaarten van de kust en ook geen chronometer. Lengte kon ik dus niet vaststellen. De breedte dat ging nog wel, omdat ik een sextant had. Ik moest dus een beetje vertrouwen op mijn scheepsklok, die in Holland altijd drie minuten achter liep. Daarmee hield ik rekening en ook hiermede, dat ik Westelijk voer. Liep de klok vier of zes minuten voor bij de zon en hield ik rekening met het eigenlijke achterlopen van de klok, dan berekende ik: dat is ongeveer 1¾ graad. Maar op het laatst had ik dan reeds lang dwars door Zuid-Amerika in de Pacific moeten zitten. Later bleek, dat de klok haar nukken gewijzigd had en voor was gaan lopen. Daardoor maakte ik de zonderlingste misrekeningen.

Toen ik dat merkte, stond mijn besluit vast: ik ging net zo lang Zuid sturen, tot ik tegen de Braziliaanse kust optornde. Ik wilde eindelijk weten waar ik zat. In weken hadden we slechts twee keer een schip ontmoet en een vliegmachine, waarschijnlijk van de Air France.

Eindelijk, op een Zondagmorgen om half drie zagen we een vuurtoren. Spoedig zaten we in het gekleurde water en meteen wist ik waar ik was. We zetten koers naar Paramaribo en liepen daar binnen.

Ze hadden al van ons gehoord en ook, dat er een zieke aan boord was. Er kwam een dokter aan boord, die Dirk naar het hospitaal liet brengen. Wel een maand moesten we daar blijven, doch later ben ik daar zeer dankbaar voor geweest. Want behalve dat Hofman erg verzwakt was, leed hij aan zware malaria en elephantiasis, waardoor de benen waren opgezet. De verpleging in Paramaribo liet niets te wensen over.

In die 28 dagen heb ik getracht door lezingen in ons onderhoud te voorzien. We leerden ook den Surinamer kennen, dien u straks gezien heeft, Eugène Heinze, een 23-jarige jongeman. Hij is ook aan boord gekomen en ik heb er geen spijt van gehad.

Terug naar Holland.

Toen we in Paramaribo lagen en de wereldreis van de baan was, besloten we terug te gaan naar Holland. Op 22 April vertrokken we en kwamen 9 Mei in Curaçao aan. Dat is een beste plaats voor ons geweest, ook financieel. Ik was n.l. platzak. Mijn laatst 2½ cent gaf ik een Surinamer, die water voor ons haalde. Hier, zei ik, het is geen betaling, maar houd het als een aandenken aan de Holland.

Ik trok de stoute schoenen aan en ging naar den directeur van de Curaçaose Petroleum Mij., den heer van Nijmegen Schonegevel. Die intereseerde zich voor ons. Ik mocht een paar lezingen voor het personeel houden en opeens vroeg de directeur mij, wat ik nog meer nodig had. Ik krabde eens achter mijn oren en zei: zeilen! Enfin, na een dag of tien kwam er een teleofontje met het verzoek, of ik mijn verlanglijstje maar eens wilde opmaken. Ik ging aan het schrijven: nieuwe zeilen, verf, touw enz. En warempel, de zeilmakerij van de maatschappij werd stop gezet, om aan mijn zeilen te werken. Ik kreeg touwwerk en levensmiddelen en verf. Een van de drijvende dokken van de maatschappij ging zelfs omhoog, enkel voor de „Holland". Het schip werd droog gezet, geschilderd, en zodoende gingen we Curaçao uit met nieuwe zeilen.

Een aardig moment.

Toen we Curaçao uitgingen, stond er een harde wind. Bij de wind liepen we zeven mijlen. Weet u wat een aardig moment was? We passeerden het oude fort en op de oude wallen stonden de manschappen, met den kapitein en de overige officieren aan het hoofd, opgesteld om ons een vaarwel toe te wensen met een driewerf hoera.

Na drie etmalen arriveerden we in Portorico en vervolgens zetten we koers naar New-York. Rond Kaap Hatteras beleefden we een ruwe nacht, maar ons schip was zó zeewaardig, daar is geen voorbeeld van. Je kon er alles mee doen, als je maar zorgde water onder je kiel te houden.

Ik zeilde de Hudsonbaai op en dacht er ineens aan, dat het gewenst was hier enige formaliteiten in acht te nemen. De quarantainevlag werd gehesen en we moesten langszij komen.

Nu, ik had een gezondheidspas van Curaçao en van Porto Rico. Dat was dus in orde.

Ik ben net als Columbus.

Vervolgens verscheen de emigrationofficer. Deze trok een bedenkelijk gezich, toen ik geen crewlijst kon vertonen. Ik zei: je bent de eerste, die daarnaar vraagt. En ik had geen Amerikaans visum en geen emigrationpapers van Porto Rico. Ik zei: wat bezorg je me een last. Heb jullie aan Columbus naar al die papieren gevraagd? Welnu, ik ben net als Columbus. Met dat antwoord had ik direct zijn sympathie gewonnen, want we zijn de beste maatjes geworden en niemand heeft ooit meer naar een papiertje gevraagd.

In New York ontmoette ik Anthonie Fokker, den vliegmachinefabrikant. Hij vroeg me hem in Nyack te komen opzoeken. Dat ligt aan de Hudsonrivier. In Mantauk hebben we samen gefilmd en hij zou daar wel langer bij ons gebleven zijn, als hij geen soesa met zijn motor gekregen had en terug moest. Hij heeft me ook buitengewoon goed geholpen.

Twee Augustus vertrokken we. We zullen een dag of vijf weg geweest zijn, toen 's avonds laat een schip ons in dezelfde richting achterop kwam. Ik dacht: gauw een lantaarn op het roer zetten. Het schip begon daarop te seinen, lange stoten en korte stoten. Ik ken niets van Morseseinen, maar nam mijn zaklantaarn en knipperde met het licht, precies zoals hij. Later bleek het een Nederlands schip te zijn, dat van ons gehoord had. Uit het pikkedonker werd ons goede reis toegewenst.

Een haai.

Terugkomend op de ziekte van Hofman vertelt Kuijt van een haai, die dagen lang met het schip meezwom. O meneer, het was om gek te worden. Dirk, in ijlkoortsen, lag in mijn armen en ik wist niet beter of hij zou sterven. En dan dagen achtereen, weken zelfs, geen schip, geen levend wezen te zien, niets dan water, water. Ik piekerde in hoogste nood, wat er gebeuren moest als Dirk stierf. Overboord werpen, ten prooi aan die haai? Dat nooit. U zult er om lachen, maar in die ogenblikken dacht ik zelfs aan de balen zout, die ik aan boord had. Mocht Dirk komen te sterven, kon ik dan niet beter het lichaam prepareren? Gelukkig is alles ten goede gekeerd.

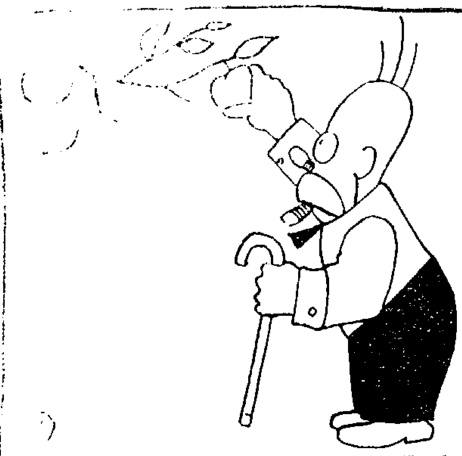
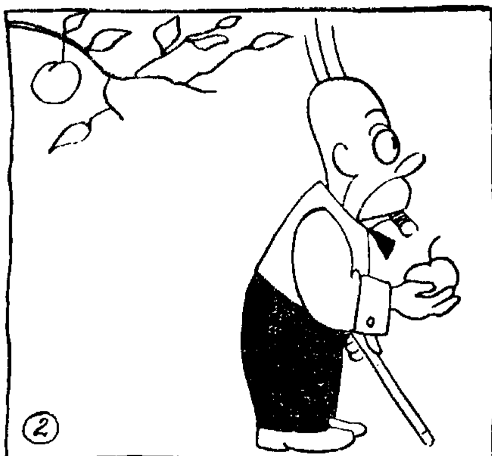
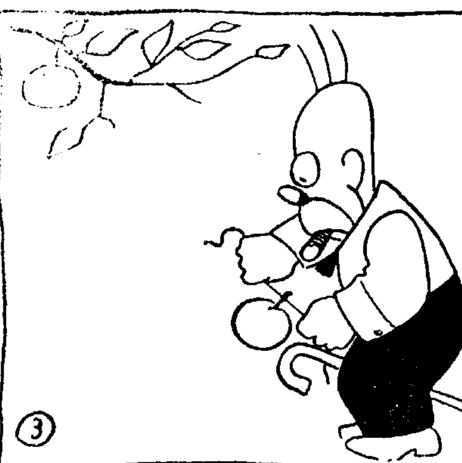
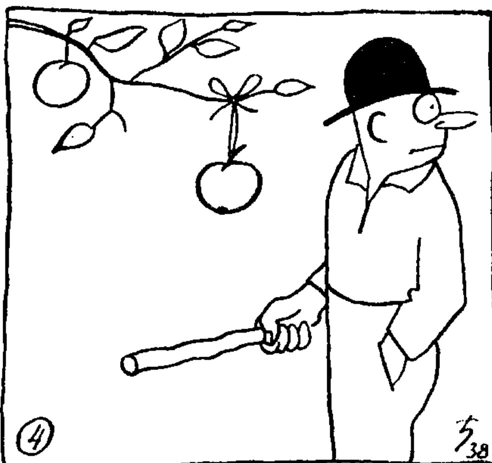
Op de terugtocht hebben we ons nog in de koers vergist, omdat er geen zon was, om richting te schieten. We dachten in Cherbourg te zijn en kwamen in Bristol terecht. Hierdoor verspeelden we vier dagen. En nu eindelijk zijn we dan weer in Nederland. Maar ik ga een boek schrijven, meneer. In Amerika hebben ze er al om gevraagd, maar ik moet het doen in my own words. Met lezingen zal ik zien mijn onkosten te dekken.

Maar dit zeg ik u: een tweede keer doe ik het niet meer. Nu blijf ik bij mijn vrouw en mijn jongens.

Jacob Kuijt vertelde nog veel, veel meer. Maar hij zal alles zelf te boek stellen. En dan zullen we allen zijn verhaal van lief en leed op de oceaan lezen.

Halve vrienden zijn soms gevaarlijker dan hele vijanden.

Een ziel, die zich zelve weet te verheffen, verheft ook de wereld.

Copyright P. I. B. Box 6 Copenhagen

ADAMSON IS TEER VAN GEWETEN.